

COPENHAGEN AGREEMENT

**REFERAT FRA ARBEIDSMØTE
3.- OG 4. MARS 2009
I SVOLVÆR, NORGE**

Tilstede:

Carsten Rasmussen (DK)

Tuula Kuusela (F) Jens Perus sekr. For Hav og Luftgruppen under nordisk ministerråd (F)

Bernt Stedt og Maj-Britt Åkesson (S)

Gottskalk Fridgeirsson (IS)

Åsmund B. Nilsen (N)

Sekretær: Elin Nilssen (N)

1. Åpning av møtet

Ordfører for AG i Svolve, Carsten Rasmussen Danmark, ønsket alle deltagerne i AG og sekr. for Hav og Luftgruppen, Jens Perus velkommen og erklærte møtet for åpnet.

2. Informasjon om møtesarrangementet

Åsmund Berg Nilsen informerte deltagerne om de praktiske arrangementene for møtet, og holdt en kort informasjon via Kystinfo kartløsning om Lofoten og Svolve.

3. Godkjenning av forslag til dagsorden

Forslag til dagsorden godkjentes.

Informasjon om Hav og Luftgruppens arbeide v/sek. Jens Perus

Jens Perus takket for innbydelsen og informerte AG om at det har vært en omorganisering i Hav og Luftgruppen som har resultert i at gruppen har blitt delt i to, en arbeidsgruppe for luft og en egen arbeidsgruppe som tar for seg det Akvatiske Ekosystem, hvor Jens vil fortsette som sekretær.

Det overordnede målsetningen for arbeidsgruppen Akvatiske Ekosystem er å jobbe for at nordiske havsområdene har en god økologisk status innen 2020. Gruppen skal bidra til å gjennomføre "miljøhandlingsprogrammet for 2009-2012" og den "Artiske miljøstrategien om klima og miljøgifter" samt følge opp strategien for holdbar utvikling og målsetninger i andre sektorsprogram samt "ordførende program" og "Københavnavtalen"

De skal også følge den internasjonelle utviklingen på sitt ansvarsområde samt kunne gjennomføre politiske initiativ fra MR-M og ÅK-M.

Miljøhandlingsprogram 2009-2012 spesielt under rubrik 2.1 Ekosystembasert forvaltning, 2.2 Overgjødning og 2.3 farlige emner i havet.

AEG skal jobbe for å begrense utslipp av forurensninger og miljøgifter og bevare den akvatiske biologiske mangfoldet. Utvikle bakgrunnsmateriell til nordiske arbeidsgrupper bl.a. HELCOM, AMAP, OSPAR osv. Neste Arbeidsmøtet i AEG vil foregå 2. og 3. april på Grønland. De har to møter i året.

AEG vil fortsette å utbetale den finansielle støtten til sekretærjobben i KHB avtalen på DKR 150.000 pr. år.

Jens informerte også at han er koordinator for en ad hoc-gruppe for havsmiljøforvaltning innen det nordiske ministerrådet. Denne arbeidsgruppen skal fremme forslag til nordiske insatser for utvikling av planering og økosystembasert forvaltning av havsområder. Gruppen skal særskilt ta initiativ til utbytte og sammenfatning av erfaringer på nasjonalt og regionalt nivå av en økosystembasert plan og forvaltning av havs- og kystområden.

4. Gjennomgang av referatene fra AG og Plenum på Åland

Referatet fra AG ble godkjent uten kommentarer.

Referatet fra Plenum ble godkjent med kommentar fra Norge til punkt 5.1.4 om å holde tidsfristen for innsendelse av dokumenter til plenum.

5. Arbeidsgruppens oppdrag etter plenum

5.1 Rapporter fra arbeidsgruppen

5.1.1 Fremtidens kommunikasjonsmiddel

Norge som lead country informerte at ICE er konkurs men at de norske kundene er kjøpt opp av et amerikansk industrikonsern. Norges fly og fartøyer bruker dette systemet, men det primære kommunikasjonsmiddelet er 3G kort.

Sverige: Arbeidet med ICE-net har stoppet opp. Sverige kommer ikke til å installere flere enheter enn de 10 de allerede har idag, før avklaring omkring leverandørens finansielle situasjon.

RAKEL

Sverige informerte om at alle fly og fartøy skal utrustet med RAKEL (TETRA-radio). Arbeidet med å utstyre båtene er igang. Regionsledningene er utrustet med arbeidstasjoner i ledningssentralene, samt bærbare radioenheter, men den sentrale ledningen er ikke utrustet enda. Søndre regionen bruker systemet i skarp drift mens de øvrige regioner fortsatt er i prøvedrift.

Sverige har begynt tester for å forlenge rekkevidden på systemet gjennom gateway funksjoner i TETRA systemet. Kustbevakningens prosjektleder ønsker å komme i kontakt med de andre lands radioansvarlige i kbh-avtalen for å knytte sammen det nasjonale TETRA nettverket over grensene. I Norge er det Kystvaktstaben som er kontaktpunkt.

De andre partene fikk i oppdrag å melde tilbake til Sverige kontaktpunkt for de respektive land. Sverige informerte AG om EUS krishåndteringssystem, CESIS. Dette er et webbasert verktøy via EU's sikre nett "TESTA". Sverige vil innen kort tid ta dette i prøvedrift og vil informere om sine erfaringer på plenum.

Danmark informerte om at det danske kommunikasjonssystemet SINE ble utprøvet under kbh-øvelsen i region Syd/Swedenger i oktober 08. Resultatet var tilfredsstillende både på land og sjøsiden. Den danske Sjøvernets enheter har enda ikke fått installert systemet permanent, men hensikten er at alle miljøskip og patruljefartøyer skal bruke systemet.

5.1.2 Status angående kjemiske og biologiske bekjempningsmiddel

Norge informerte om at SFT har til nå vært ansvarlig myndighet for å godkjenne bruk av dispergeringsmidler. Dette ansvaret har nå blitt overført til Kysverket.

NOFO fortsetter sitt prosjekt med blant annet å teste ut dispergeringsmidler. Hvis resultatene er klare til plenum vil Norge informere om disse.

Sverige bruker idag ikke dispergeringsmidler.

5.1.3 Tiltak mot ulovlige utslipp

Danmark fortsetter sin kampanje med "havmiljøvogterne". Antallet havmiljøvogtere er vokst til ca. 8400. Kampanjen har vært en stor suksess.

Quick analyse utstyret er nå i bruk i Danmark og det er bestemt å kjøpe inn ytterligere 4-5 apparater som skal fordeles rundt til flystasjonene. Det har også blitt prøvet ut svenske bøyer med godt resultat.

Det er i Danmark innført en ny regel om at man er pålagt en innberetningsplikt hvis man ikke følger varslingsrutinene.

Arbeidet har til nå vært lavt prioritert i Norge. Sjøfartsdirektoratet har fått endret ansvar og myndighet mot ulovlige utslipp. Håpet er å få avdekket noen slik at man kan få anmeldt og gitt pålegg.

Sverige informerte om et prosjektarbeid med en SEA-track-web. Dette arbeidet foregår med hjelp av et satelittbilde og AIS under våren. Kommer tilbake med mer informasjon om resultater av arbeidet til plenum.

5.1.4 Nytt om manualen og hjemmesiden

Sverige fremmet forslag til AG om at de fortsatt ønsker å stå for finansieringen av KBH-avtalens domenenavn. AG godtok forslaget.

Sekretæren vil sende ut kapittel 3.1 til partene for oppdatering før denne blir byttet ut på hjemmesiden.

Finland vil på neste plenum fremme forslag om at Åland også skal komme inn som eget alarmeringspunkt på alarmeringssidene.

Finland har oppdatert sine sider under kapittel 4. Tuula vil sende den nyeste versjonen elektronisk til sekretæren for oppdatering på hjemmesiden.

Sverige arbeider med oppdateringen av kapittel og vil sende disse til sekretæren innen 1.5.

Danmark har sendt inn sine forandringer til kapittel 4 til sekretæren for oppdatering på hjemmesiden..

Tilstand for flyrutiner pkt. 3.5 Bilag 1 side 5. vil bli sendt ut til partene for oppdatering .

5.1.5 Felles flygninger

Arbeidet har ligget i bero pga. flyulykken med Norges fly. Sverige har brukt mye ressurser på å få sine nye fly operative. Det skal gjennomføres en SuperCepco i Sverige, jobbes med programmet. Øvelsen vil foregå over 4-5 dager. Mye ressurser går med til miljøovervåkning både via satelitt og fly. I Danmark er det blitt en betydelig økning av overvåkingen de siste år med flere satelittbilder.

Det undersøkes om drop av oljebøye fra fly kan foretas på nabolandenes EEZ ved observasjon av en forurensing hvor der er et mistenkt skip.

5.1.6 Skipsvrak med olje og skadelige emner

Norge:

Nordvard: Arbeidet med å tømme vraket ble avsluttet ifjor.

Welheim utenfor Florø er tømt for olje og arbeidet er avsluttet.

Murmansk: Norges fiskeri- og kystminister har bestemt at vraket skal fjernes.

Miljøundersøkelser som ble gjennomført i august i fjor viser at det var lite miljøgifter. Anbud om å fjerne vraket ble utlyst i desember 08. Tildeling av kontrakt forventet i mai 2009. Oppstart fjerning tidligst høsten 2009.

COPENHAGEN AGREEMENT

U864: Ny anbefaling fra Kystverket i 2008 om å dekke til vraket pga. høyere miljørisiko ved heving. Regjeringen har besluttet at U864 skal heves og at forurenset sjøbunn skal dekkes til. Kostnaden for å heve vraket vil beløpe seg til ca 800 Mnok og da er ikke tildekking av sedimentene tatt med.. Firmaet Mammut i Nederland har fått kontrakten med hevingen av vraket.

Arbeid på gang med å kartlegge miljøgifter i andre skipsvrak. Kystverket skal overlevere rapport til departementet med anbefalte tiltak innen 1. oktober 09.

Island:

Island informerte om et vrak El Grill. Vraket er tømt men det lekker fremdeles olje, ikke satt i gang noe prosjekt på dette.

Sverige:

Sverige informerte om et nytt vrak, tysk minefartøy Ostmark, som lekker olje utenfor Halmstad. Ikke satt igang noe tiltak så langt. Inget nytt om Mundogas.

Finland:

Jut'n Feldman

Lite utslipp. Militære myndigheter holder øye med vraket.

Danmark:

Ansvaret for vrak i Danmark er lagt under Farvandsvæsnet. SOK har ansvar for bekjempning av forurensning som kommer fra et vrak ikke undersøke om det er olje i disse vrakene.

5.1.7 Erfaringer fra håndtering av skipsulykker

Norge:

Mange små hendelser i det siste. Norge vil informere om 2 av hendelsene til plenum. Den ene er hendelsen med Crete Cement som gikk på grunn 19. nov. 08 i nærheten av Fagerstrand. Crete Sement ble nødlosset, vraket ble fjernet og slept vekk fra havaristedet.

Hendelse nr. 2.: Frakteskuta Mirabelle som gikk på grunn i Sildafjorden ytterst i Hardangerfjorden 16. januar i år.

Sverige:

Havari av en mudderpram under slep i dårlig vær på østkysten i norra Kalmarsundet 28. desember 08. Prammen av typen "jack-up" rullet runt og sank. Prammen inneholdt ca. 25 kbm. På grunn av dårlig vær har arbeidet med bergningen måtte avbrytes flere ganger og de kranene som har ble brukt viste seg å være for svake for oppgaven. Ved det siste forsøket nå 29. februar lyktes det å snu prammen rundt å slepe den inn til Oskarshavn. Mindre mengder har rent ut. En mindre fiskebåt sank på sørkysten i januar. Denne inneholdt små mengder med diesel, ingen synlig forurensning, men det jobbes med å heve båten da denne ligger i seilingsfarledet

Danmark:

Mindre bunkringsutslipp på Kalundborg Fjord. Marie Miljø samlet opp ca. 5m³

29. – 30 oktober 08 ble det under bunkring sluppet ut ca. 5m³ i Københavns red. Det ble samlet opp 2m³. Skipet ble holdt tilbake til de hadde rengjort skipssiden for olje.

Finland:

Har ikke hatt noen skipsulykker det siste året.

Island:

Har ikke hatt noen skipsulykker det siste året.

5.1.8 Analyse av russiske oljer

Arbeidet med analysen er ferdig og en offisiell rapport vil bli publisert tidligst den 15. mars. Sverige vil komme tilbake med mer informasjon om rapporten til plenum.

5.1.9 Olje i is

Det er blitt sendt en forespørsel til programkoordinatoren for "JIP Oil in Ice" om at KBH-avtalens medlemmer ønsker å delta som observatører under feltforsøket som skal være på Svalbard i mai 09. Avventer svar. Det har kommet en forespørsel fra JIPs koordinator v/Sintef om å bruke statlige ressurser til gjennomføringen av feltforsøket. Sveriges fly kommer til å være med i øvelsen, og via dette kan muligens Sverige sende en observatør..

Norge vil informere plenum om hvordan feltøvelsen gikk.

Sverige informerte at det er startet et prosjekt i EPPR om olje og andre farlige kjemikalier i Arktiske områder. Redningsverkets rapport om olje i is er ferdig og skal presenteres på neste EPPR møte. Mer informasjon på neste plenum.

Danmark deltok som observatør ved en øvelse om olje i is i Russland i perioden 29. sept – 03. oktober i Ishavet. Det deltok også andre medlemmer av Arktisk Råd som observatører. Øvelsen var vellykket.

5.1.10 Beredskap for bekjempning av olje med høy viskositet

Det ble sendt en søknad til HLG sommeren 2008 om bidrag til finansiering for å fortsette arbeidet med håndtering av olje som kommer ut i vannsøylen, men den har tydeligvis ikke kommet frem. Før ny søknad sendes skal Sverige undersøke med den forrige prosjektgruppen om hva de ønsket at det videre arbeidet skulle omfatte.

5.1.11 Beredskap mot kjemikalieulykker

Norge informerte AG om det ikke finnes ressurser ledige i 2009 til en table-top.

Norge vil orientere plenum om oppdraget som Kystverket har fått i tildelingsbrevet fra FKD; om å utarbeide en helhetlig plan for statens beredskapsarbeid også mot andre stoffer enn olje.

Sverige vil informere plenum om deres fartøy 003 som er spesiallaget for å håndtere kjemikalieulykker. Vil også informere om et nytt dykkesystem i Sverige

Danmark informerte om at det øves med kjemikalier i alle danske nasjonale øvelser.

5.1.12 Beredskapsanalyse for Skagerak og Kattegatområdet

Sverige vil informere plenum om EU-prosjektet BRISK, som er blitt noe forsinket. Planen er at arbeidet skal være avsluttet i 2012.

6. Aktuell informasjon fra partene

6.1 Danmark

Nye retningslinjer vedrørende oljedroppbøyen.

4 Nye oljefartøyer på plass utstyrt med lenser. Lavtvannsfartøyet miljø-103 er enda ikke overlevert pga. materiellproblemer. Ønske om enda et nytt fartøy. Fiskeridirektoratets nye skip skal også utstyres med lenser. OISIS blir installert på de store miljøskipene. LAMOR skimmere på de små miljø-fartøyene.

Iløpet av 2009 vil det bli omplassert ressurser fra København til Fredrikshavn.

Når det gjelder arbeidet med BRISK analysen har Danmark fått ansvaret for å utrede en risikoanalyse Kattegat området.

Færøyene: Deltager ikke tilstede.

6.2 Finland

Informerte om et nytt olje og kjemikalieskip som er under bygging, skipet skal erstatte Hylje og vil ha base i Upinniemi som ligger 20km vest fra Helsinki. Skipet er planlagt å være ferdig til levering sent 2010 eller i begynnelsen av 2011.

6.3 Norge

Informerte om et nytt prosjekt "Helhetlig kompetansebygging akutt forurensning". Dette er et samarbeidsprosjekt med øvrige miljømyndigheter, oljeindustrien og andre nasjonale aktører.

Danmark mente at de hadde erfaringer å dele med seg i dette arbeidet.

Økte bevilgninger til nyinvestering av oljevernmateriell med fokus på strandsoneberedskap.

6.4. Sverige

Informerte AG om arbeidet med rapporten "Inriktning för skadebegränsning av händelser med farliga ämnen inför 2015" er slutført og Sverige delte ut et eksemplar av rapporten til alle partene.

Nye fartøy:

KBV 001 er ferdig, prøveturer i april og mai. Beregnet ankomst til Sverige i juni. KBV002 er beregnet levert sent i 2009 eller begynnelsen 2010, og KBV003 høsten 2010.

KBV 031 Modellprøve gjennomført i Tyskland i februar. 4 fartøy er bestilt for levering i 2011 og 2012.

Nye fly:

Flyene er på plass. Noen tekniske problemer med utrustningen for overvåkning. Flymessig er alle igang men de er ikke fullt operative enda. Kommer til å delta på JIP i Svalbard i mai med et fly.

Svenska Räddningsverket har opphørt fra 1. jan. 09. En ny myndighet har kommet istedet, MSB (Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap). MSB er ikke helt på plass enda da mange av ansatte har fått nye arbeidsoppgaver.

Marine Management and Good Governance, SIDA kurs nr. 2 starter 9. mars i Gøteborg. Maj-Britt vil delta på hele kurset og skal på sikt administrere KBVs rolle i fremtidige kurs.

Samarbeidsavtale med SSRS om deres bistand ved oljeulykker. Det vil bli gjennomført samordningsøvelser mellom SSRS og Kustbevakningen.

6.4 Island

Nye regler for beredskap mot akutt forurensning til sjøs og i havner.

Informerte om arbeidet med en ny webbasert risikoanalyse over Nordatlantern som forventes å være ferdig innen utgangen av 2010, Kristjan Geirsson er prosjektleder.

7. Statistikk.

Alle land avrapporterer sin statistikk til plenum etter følgende rekkefølge.

7.1 Danmark

Økning i utslipp i 2008.

7.2 Finland

Avrapporterer til plenum

7.3 Norge

Økte utslipp offshore

7.4 Sverige

Antallet har minsket selv om de har økt flyvningene sine.

7.5 Island

Kun noen små utslipp.

8. Status fra andre avtaler

8.1 Bonn Agreement (N)

Orienterer på plenum.

8.2 HELCOM (S)

Sverige er vertskap for Response møtet i september i Stockholm. Denne uken vil det gjennomføres et møte i Helsingfors hvor bl.a. ordførervervet vil overføres fra Sverige til Danmark.

8.3 EU (S)

CTG : Rapporterer til plenum fra møtet som skal være i mai.

EMPOLLEX: Kustbevakningen hadde besøk av en person fra SASEMAR i Spania i jan.i år.

Hensikten med besøket var å lære mer om KBVs organisasjon, nasjonale planer, erfaringer fra ulovlige utslipp, flyovervåkning osv.

Inter secretariat meeting: Referat fra møtet i januar har ikke blitt distribuert enda. Thomas Fagö fra KBV deltok. Kbh-avtalen er ikke representert siden EU ikke er deltager i kbh-avtalen.

8.4 Arktisk samarbeide (EPPR (F), Danmark-Canada (Dk))

EPPR: Finland informerer på plenum.

Danmark-Canada

Det planlegges en øvelse mellom USA, Canada og Grønland.

8.5 Swedenger planen (Dk)

21. – 23. oktober operativ øvelse i Tyskland.

8.6 OPRC (S)

Ingen deltager fra Sverige på møtet som ble avholdt høsten 08.. Neste møte er planlagt i London i juli 09. Mer informasjon til plenum

8.7 Andre avtaler (Norge-Russland, Finland-Ryssland, Finland-Estland, NORBRIT)

Norge-Russland: Gjennomføre kurs/opplæring i Murmansk i 2009. Mer informasjon til plenum.

Finland-Russland: Informere på plenum.

Finland-Estland: Informerer på plenum

NORBRIT:

Avtalen om gjensidig varsling benyttet når det har vært hendelser ved petroleumsvirksomheten på britisk og norsk side.

8.8 Offshore virksomheten (N)

STATOILHYDRO/ENI aktive i nordområdet. De bidrar stort i forskning og utvikling på oljemateriell og kompetanseheving. Hendelser i offshorevirksomheten som er i drift har økt.

Hendelsene skyldes rutinesvikt, slangebrudd osv. Orienterer om hendelser på plenum.

Ikke noe nytt når det gjelder prøveboring i Østersjøen.

9. Operative øvelser/alarmeringsøvelser

FIN-So Wasa i uke 22, 28/5

Ss-Dk Utenfor Karlshamn 1. – 3. september. Invitasjon til partene i kbh-avtalen å delta som observatører.

N-Sv/Dk Horten uke 35, fra neste år vil denne øvelsen flyttes fast til uke 38

Sverige gjennomførte en alarmeringsøvelse i forrige uke og avrapportering er sendt til sekretæren. Noen faxnr. stemte ikke, derfor er det viktig å oppdatere alarmeringssidene i manualen,.

Avrapportering etter alarmeringsøvelsene skal sendes sekretæren.

10. Øvelsesoversikten

Oppdatere øvelsesoversikten til plenum frem til år 2012.

11. Annet

Norge informerte om at det Nordisk ministerrådet har kommet med et utkast til ny Nordisk språkkonvensjon. Den har blant annet forslag om å inkludere grønlandsk, færøysk, samisk og tegnspråk i konvensjonen. AG mente denne endringen ikke vil påvirke KBH-avtalen i særlig grad..

Norge vil informere plenum om rapporten ”Nordisk Samarbeide om utenriks- og sikkerhetspolitikk” datert 9. feb 2009. Rapporten er skrevet av Torvald Stoltenberg på oppdrag fra de nordiske utenriksministrene.

Sverige har foreløpig ikke noe ny informasjon når det gjelder prosjektet med å finne et alternativ middel for å simulere olje, dette er et punkt som vil bli tatt opp på det neste EPPR møte, kommer tilbake med mer informasjon til plenum.

12. Kommende møter

AG møte tirsdag 20. oktober og et kort AG etter plenumsmøtet 22. oktober

Plenum onsdag 21. og torsdag 22. oktober

Danmark vil komme tilbake med mer informasjon om møteplass.

13. Møtest avslutning

Ordfører Carsten Rasmussen avsluttet møte med å takke for et flott arrangement og takket alle for et bra gjennomført møte. Han takket også Jens Perus fra AEG for hans innlegg om AEGs arbeide.